Lietas arhīva Nr. K77-1173-23/115
ECLI:LV:RPT:2023:0411.11095196320.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 11. aprīlī

Rīgas pilsētas tiesa,
tiesnesis Erlens Ernstsons,
piedaloties prokurorei Dacei Šulcei,
aizstāvim Monvīdam Dragonam,
iztiesāja atklātā tiesas sēdē krimināllietu /pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā trīs noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā pēc Krimināllikuma 221.[6] panta.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. B/ mantkārīgā nolūkā realizēja nelielā apmērā tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, šādos apstākļos.

/pers. B/ pirmstiesas izmeklēšanā nenoskaidrotā veidā, apstākļos un laikā, bet ne vēlāk kā 2020. gada 8. decembrī ap plkst. 9.50 realizācijas nolūkā ieguva 8 cigarešu paciņas jeb 160 cigaretes "Pall Mall" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

Īstenojot savu noziedzīgu nodomu, 2020. gada 8. decembrī ap plkst. 9.50 /pers. B//adrese/, apzinoties, ka izmanto tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, bez attiecīgās atļaujas (licences) mantkārīga nolūkā par samaksu 21,60 *euro* realizēja izmeklēšanā nenoskaidrotai personai 8 cigarešu paciņas jeb 160 cigaretes "Pall Mall" (vienas paciņas vērtība 2,70 *euro)*, kuras nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļu markām, un kas saskaņā ar likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22. panta otro daļu un 23.[1] trešo daļu – atzīstams par nelielu apmēru.

Realizētie tabakas izstrādājumi bija bez attaisnojuma dokumentiem un akcīzes nodokļu markām. Līdz ar ko /pers. B/ pārkāpa 2003. gada 30. oktobra likuma "Par akcīzes nodokli" 33. panta otro daļu, kurā noteikts, ka "Latvijas Republikā aizliegts (..) realizēt tabakas izstrādājumus (..), kuri nav marķēti ar akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos noteiktos gadījumus".

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[6] pantā.

[2] Turklāt /pers. B/ mantkārīgā nolūkā realizēja tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, nelielā apmērā šādos apstākļos.

2021. gada 15. martā ap plkst. 13.30 /pers. B/, atrodoties tirdzniecības kioskā /adrese A/, mantkārīgā nolūkā realizēja – pārdeva par 2,80 *euro* /pers. C/ vienu cigarešu paciņu jeb 20 (divdesmit) cigaretes "NZ", kas nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, un kas atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22. panta otrajai daļai un 23.[1] panta trešajai daļai atzīstams par nelielu apmēru.

/pers. B/ noziedzīgo darbību rezultātā Latvijas Republikai tika radīts mantiskais kaitējums 2,43 *euro* apmērā.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[6] pantā.

[3] Turklāt /pers. B/ mantkārīgā nolūkā realizēja tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvija Republikas akcīzes nodokļa markām, nelielā apmērā šādos apstākļos.

2021. gada 17. martā ap plkst. 12.20 /pers. B/, atrodoties tirdzniecības kioskā /adrese A/, mantkārīgā nolūkā realizēja – pārdeva par 2,80 *euro* /pers. E/ vienu cigarešu paciņu jeb 20 (divdesmit) cigaretes "Pall Mall", kas nebija marķētas ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, un kas atbilstoši likuma "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību" 22. panta otrajai daļai un 23.[1] panta trešajai daļai atzīstams par nelielu apmēru.

/pers. B/ noziedzīgo darbību rezultātā Latvijas Republikai tika radīts mantiskais kaitējums 2,43 *euro* apmērā.

Ar savām darbībām /pers. B/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 221.[6] pantā.

Motīvu daļa

[4] Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. B/ savu vainu viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā un grozītajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 221.[6] panta (trīs noziedzīgi nodarījumi) neatzina un tiesas izmeklēšanā sniedza ziņas tikai par personību raksturojošiem datiem, norādot, ka viņam ir piešķirta otrās grupas invaliditāte, akroskleroze kājām uz 90%, pasliktinās redze un kopējais veselības stāvoklis, ir precējies, nav apgādājamo, ikmēneša ienākumi nedaudz virs 300 EUR mēnesī, joprojām ir trūcīgās personas statuss. Pārējā daļā izmantoja savas tiesības neliecināt.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 503. panta ceturto daļu tika nolemts nolasīt 2020. gada 8. decembra aizturētā /pers. B/ nopratināšanas protokolu ar tā tulkojumu, kurā norādīts, ka 2020. gada 8. decembrī viņu aizturēja policijas darbinieki sakarā ar to, ka pie viņa atradās cigaretes bez akcīzes markām. Viņa personīgajās mantās tika atrastas 12 paciņas cigarešu "Fest" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes markām un arī viena paciņa cigarešu "Pall Mall" – bez akcīzes markas. Minētās cigarešu paciņas iegādājās Centrāltirgū, pie nepazīstamiem cilvēkiem. Vai nu personīgi pērk, vai, kad atrodas Centrāltirgus rajonā, šīs personas pašas pienāk pie viņa un piedāvā iegādāties cigaretes bez akcīzes markām. Katru reizi iegādājas dažādu marku cigaretes, t.i., tās, kuras uz konkrēto brīdi pie viņiem atrodas. Iegādājas galvenokārt 1 bloku nedēļā, apmērām par 26 EUR. Cigaretes bez akcīzes markām savām vajadzībām pērk jau pāris mēnešus, bet cik konkrēti, nevar pateikt. Pērk šīs cigaretes tāpēc, ka līdzekļi neļauj pirkt cigaretes veikalā.

Viņa oficiālie ienākumi ir invaliditātes pensija – 116 EUR apmērā un nefiksētais ienākums no skārdnieka darba, kur pasūtījumus viņš pieņem /adrese A/. Cigaretes bez akcīzes citām personām viņš nepārdod, pērk tās tikai personīgai lietošanai.

[5] Lieciniece/pers. D/ 2022. gada 21. jūlijā tiesas sēdē liecināja, ka konkrētais kriminālprocess iepriekš bija viņas lietvedībā. Bija procesa virzītāja, šo personu atzina par aizdomās turēto un nosūtīja lietu kriminālvajāšanas uzsākšanai. Viņas lietvedībā pret /pers. B/ bija 3 kriminālprocesi. Lieciniece/pers. F/ pilnīgi labprātīgi sniedza ziņas, informāciju, nebija satraukta, parasta standarta nopratināšana. Uz viņas jautājumiem atbildēja kā parasts liecinieks. Neko citādāku, neko neparastu šajās liecībās, cik atceras, nav manījusi. Nav nekādā veidā iebiedējusi, ietekmējusi lieciniecī /pers. F/. Deva lieciniecei iespēju izlasīt protokolu. Katrai personai, kura tiek nopratināta, tiek iedots izlasīt savas liecības. Ja nu gadījumā viņai ir kaut kas piebilstams, labojams, ko persona var izdarīt protokola beigās. Konkrētajā gadījumā /pers. F/ neizteica papildinājumus, labojumus, nebija jautājumu, lūgumu. Lieciniece nav sūdzējusies ne par ko liecību sniegšanas gaitā, nav norādījusi, ka kāds viņu jau iepriekš būtu ietekmējis. Kolēģi /pers. G/ un /pers. H/ veica pasākumus, kas saistīti ar akcīzu apriti viņu teritorijā.

[6] Neskatoties uz to, ka apsūdzētais savu vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā neatzina, tiesa atzīst, ka lietā ir pietiekami pierādījumi apsūdzētā vainas konstatēšanai, viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā. Lietā esošo pierādījumu kopums norāda uz to, ka /pers. B/ ar savām darbībām apsūdzībā norādītajos apstākļos izdarīja trīs noziedzīgus nodarījumus, kas paredzēti Krimināllikuma 221.^{6} pantā, un viņa nodarījumos ir konstatējamas visas noziedzīgo nodarījumu sastāva pazīmes, līdz ar to pastāv Kriminālprocesa likuma 520. panta pirmajā daļā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā vaina viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā, konkrēti, tabakas izstrādājumu, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, realizācijā nelielā apmērā mantkārīgā nolūkā ir pierādīta ar paša sniegtajām liecībām, liecinieku sniegtajām liecībām, kā arī lietā esošajiem un lēmumā par kriminālllietas nodošanu tiesai norādītajiem rakstveida pierādījumiem.

[6.1] /pers. B/ 2020. gada 8. decembrī izdarīto noziedzīgo nodarījumu pierāda sekojošais.

[6.1.1] No liecinieka /pers. G/ 2020. gada 15. decembra nopratināšanas protokola un 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka liecinieks bija saņēmis ziņas par to, ka vīrietis nodarbojas ar nelegālo cigarešu tirdzniecību. Viņš kopā ar kolēģi /pers. H/ aizbrauca uz šo vietu un redzēja /pers. F/ ieejam kioskā un pēc tam izejam no kioska ar maisiņu rokās. Pēc tam piegāja pie sievietes un jautāja, kas ir maisiņā. Viņa parādīja, ka maisiņā ir cigaretes un minēja, ka iegādājās tās pie kunga. /pers. B/ bija iepriekš redzējis, jo viņš iznāca no kioska uzpīpēt.

[6.1.2] No liecinieka /pers. H/ 2020. gada 15. decembra nopratināšanas protokola un 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka kopā ar /pers. G/ neilgi pirms jaunā gada aizbrauca uz adresi, kurā ilgstoši notiek akcizēto preču tirdzniecība. Viņš redzēja, kā sieviete iegāja iekšā kioskā ar tukšām rokām. Sieviete kioskā bija īsu brīdi un pēc tam izgāja. Viņi piebrauca klāt, stādījās priekšā un lūdza uzrādīt, kas viņai ir maisiņā. Tajā bija cigaretes. Viņi piedāvāja sniegt liecības, kam sieviete piekrita, aizbrauca uz iecirkni un noformēja materiālus.

[6.1.3] No /pers. G/ 2020. gada 8. decembra ziņojuma izriet, ka 2020. gada 8. decembrī tika veikti pasākumi nelegālo akcīzes preču aprites jomā Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētā. /adrese A/ kioskā tika pamanīts /pers. B/, kurš agrāk nonācis policijas redzeslokā par pārkāpumiem nelegālo akcīzes preču aprites jomā. Plkst. 9.50 pie kioska pienāca /pers. F/, kura no apsūdzētā iegādājās tabakas izstrādājumus. Pienākot pie sievietes un stādoties priekšā, policijas darbinieki palūdza uzrādīt, kas atrodas pie sievietes maisiņā. Tika konstatēts, ka maisiņā atradās 8 cigarešu paciņas (160 cigaretes) "PALL MALL", bez Latvijas Republikas akcīzes markām.

[6.1.4] No 2020. gada 8. decembra mantu un dokumentu izņemšanas protokola un 2020. gada 8. decembra apskates protokola izriet, ka administratīvā pārkāpuma lietas Nr. 15550001182320 ietvaros no pie atbildības saucamās personas /pers. F/ tika izņemtas 160 cigaretes "PALL MALL", bez Latvijas Republikas akcīzes markām, kopā 8 paciņas.

[6.1.5] No 2020. gada 8. decembra personas kratīšanas protokola izriet, ka kratīšanas ietvaros no /pers. B/ somas tika izņemtas 10 paciņas "FEST" cigarešu (200 cigaretes) ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļu uzlīmēm, no jakas kabatas tika izņemtas 2 paciņas (40 cigaretes) "FEST" ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļu uzlīmēm, 1 paciņa (20 cigaretes) "PALL MALL" bez Latvijas Republikas akcīzes uzlīmēm, kopā izņemtas 260 cigaretes. Tāpat tika izņemti naudas līdzekļi 63,01 EUR apmērā.

[6.1.6] No /pers. F/ 2020. gada 8. decembra sniegtajiem paskaidrojumiem pie atbildības saucamās personas statusā administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 15550001182320 izriet, ka 2020. gada 8. decembrī plkst. 8.50 atradās /adrese/, kur pie vizuāli viņai pazīstama vīrieša iegādājās 8 cigarešu paciņas "PALL MALL" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām. Pavisam 160 cigaretes. Vienas paciņas vērtība bija 2,70 EUR. Pavisam samaksāja 21,60 EUR. Pie šī vīrieša viņa agrāk iegādājās cigaretes, pavisam četras reizes. Vīrietis pārdod cigaretes savā mazajā kioskā. No vīrieša saņemtās cigaretes viņa ielika maisiņā, pēc kā viņu aizturēja policijas darbinieki.

No liecinieces /pers. F/ 2020. gada 8. decembra nopratināšanas protokola un 2020. gada 8. decembra protokola par uzrādīšanu atpazīšanai pēc fotogrāfijām izriet, ka /pers. F/ atpazina /pers. B/ kā vīrieti, kurš 2020. gada 8. decembrī pārdeva viņai 8 cigarešu paciņas "PALL MALL" pa 2,70 EUR par paciņu. 2020. gada 8. decembrī vienkārši brauca uz kiosku /adrese A/, kur viņš pārdod cigaretes. Zina, ka viņš pārdod arī cigaretes "Minsk Capital".

[6.1.6.1] No liecinieces /pers. F/ 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņa nav pirkusi pie apsūdzētā /pers. B/ cigaretes, tās iegādājas Centrāltirgū. Uz /pers. B/ kiosku devās pēc paziņas lūguma, noskaidrot par malkas piegādi. Kioskā viņa neiegāja, stāvēja uz ielas, kur abi parunāja un pasmējās par siltu laiku, pēc kā gāja mājās ar kājām. Aizgāja līdz veikalam "Drogas", kur pēkšņi no mašīnas izskrēja vīrietis, izrāva no rokām maisiņu un sāka izgriezt rokas, gribēja stumt mašīnā. Kopā bija divi vīrieši, bet neteica, ka ir policijas darbinieki. Aizveda viņu uz policijas iecirkni. Viņai bija jāpagaida, kamēr atnāks izmeklētājs. Izmeklētāja sāka uzdot jautājumus. Dokumentu rakstīja izmeklētāja. Visu laiku jautāja vienu un to pašu jautājumu, tikai mainīja vārdus un neko konkrētu, rādīja kaut kādas fotogrāfijas. Izmeklētāja sēdēja un rakstīja, abi vīrieši sēdēja, smējās. Izmeklētāja teica, lai izlasa sniegtās liecības. Lieciniece izlasīja un parakstīja uzrakstītās liecības, bet nevar pateikt, ka konkrēti lasīja un iedziļinājās. Atbildot uz precizējošo jautājumu, par to vai izlasīja liecības, norādīja: "it kā lasīja, it kā nelasīja". Liecības vārds vārdā neatceras, atstāsta no liecību satura to, ko atceras, taču pilnībā tās neatceras. Atbildot uz jautājumu: "Vai agrāk jelkad lieciniece ir pirkusi no apsūdzētā /pers. B/ cigaretes", norāda, ka neatceras, jo bieži netikās, nezina. Atbildot uz atkārtotu jautājumu: "Kāda ir liecinieces atbilde: pirka, nepirka vai neatceras?", norādīja, ka pie apsūdzētā pirka malku. Atbildot uz vēlreiz uzdotu jautājumu: "Ja lieciniece varēja atcerēties, kas notika policijas iecirknī, tad nevar atcerēties precīzi, vai pirka, vai nepirka no apsūdzētā /pers. B/ cigaretes?", norādīja, ka ar apsūdzēto /pers. B/ ir tikusies pavisam trīs reizes. Tā bija trešā reize.

Pēc liecinieces /pers. F/ pirmstiesas procesā sniegto liecību nolasīšanas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 1. punktu, lieciniece norādīja, ka neatceras šādu tekstu. Ne viss rakstītais atbilst patiesībai. Atbildot uz tiesas uzdoto jautājumu: "Kas tieši neatbilst patiesībai" norādīja, ka nezina, nevar pateikt. Norāda, ka liecības policijā sniedza uzreiz pēc aizvešanas uz policijas iecirkni.

Pēc /pers. E/ pie atbildības saucamās personas statusā sniegto paskaidrojumu, kas ir sniegti administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros, uzrādīšanas saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 147. panta piekto daļu norādīja, ka neatceras, ka būtu sniegusi šādu paskaidrojumu, taču paraksts esot viņas. Nezina, vai ir administratīvi sodīta par tabakas izstrādājumu glabāšanu, iegādāšanos.

[6.1.6.2] Izvērtējot iepriekš minēto kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa piešķir lielāku ticamību tieši liecinieces /pers. F/ administratīvā pārkāpuma procesā Nr. 15550001182320 un pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām liecībām, kas sniegtas tajā pašā dienā pāris stundas pēc

izdarītajām darbībām, nekā liecinieces sniegtajām liecībām 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē. Tiesa norāda, ka liecinieku liecībām, kuras ir sniegtas notikuma vietā vai uzreiz pēc notikušā ir piešķirama augstāka ticamība, nekā tām, kas sniegtas vēlāk.

Vienlaikus tiesa secina, ka /pers. F/ pirmstiesas kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros sniedza pārliecinošas ziņas uz viņai uzdotajiem jautājumiem, sniegtās ziņas bija konsekventas un nenonāca pretrunā ar citām lietas materiālos nostiprinātajām ziņām. Savukārt 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegtajās ziņās viņa vairākkārt norādīja, ka vairs neatceras atsevišķus tās dienas notikuma aspektus, kas apstiprina tiesas iepriekš izdarīto secinājumu, ka lielāka ticamība piešķirama liecībām, kas sniegtas uzreiz pēc notikuma, jo tad notikuma gaitu personas atceras vislabāk. Tāpat lieciniece /pers. F/ 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē vairākkārtīgi izvairījās no tiesas uzdotajiem jautājumiem, nesniedzot precīzas atbildes vai pat mainot tēmu, tādējādi izvairoties sniegt noteiktas ziņas, kas detalizēti atspoguļots sprieduma [6.1.6.1] punktā. Tiesa konstatē, ka pat pēc viņas liecību nolasīšanas, lieciniece nespēja atbildēt, kas no viņas iepriekš sniegtajām liecībām neatbilst patiesībai, proti, atbildot uz tiesas uzdoto jautājumu: "Kas tieši neatbilst patiesībai" norādīja, ka nezina, nevar pateikt.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka pie apsūdzētā /pers. B/ 2020. gada 8. decembra personas kratīšanā tika izņemtas 12 paciņas cigarešu "FEST" ar Baltkrievijas akcīzes nodokļa uzlīmēm un viena paciņa "PALL MALL" bez Latvijas Republikas akcīzes uzlīmēm, kopā izņemtas 260 cigaretes. Tādējādi secināms, ka pie apsūdzētā /pers. B/ tika izņemta tādas pašas markas cigarešu paciņa "Pall Mall", kura arī bija bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, kāda tika izņemta pie liecinieces /pers. F/, kas papildus apstiprina, ka /pers. F/ cigaretes iegādājās tieši no /pers. B/, nevis kāda cita.

[6.1.6.3] Vērtējot /pers. E/ 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegto liecību ticamību, tiesa ņem vērā pretrunas starp aizstāvja zvērināta advokāta Monvīda Dragona 2021. gada 15. jūlijā tiesas debatēs pausto, ka /pers. B/ ir sazinājies ar lieciniecei /pers. F/ (audioieraksta 51.05-51.20 sekunde), un /pers. F/ 2021. gada 28. septembrī liecināto, ka pēc aizturēšanas un liecību sniegšanas policijā ar /pers. B/ nav sazinājusies. Minētais norāda ne tikai uz viņas sniegtajās liecībās esošajām pretrunām ar 2021. gada 15. jūnija tiesas sēdes audioierakstā ietvertajām ziņām, bet gan arī uz to, ka /pers. F/ cenšas slēpt iespējamo saziņu ar apsūdzēto /pers. B/ pirms liecību sniegšanas 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē. Attiecībā uz pirmstiesas kriminālprocesā un administratīvā pārkāpuma procesā sniegtajām ziņām tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā lieciniece tika aizturēta netālu no notikuma vietas un uzreiz tika nogādāta policijas iecirknī, kur sniedza iepriekš minētās liecības, tādējādi lieciniecei nebija pietiekami daudz laika izdomāt sev izdevīgāku notikuma gaitu vai saskaņot liecības ar /pers. B/, savukārt uz 2021. gada 28. septembra tiesas sēdi tāda iespēja viņai jau bija, ko apstiprina arī aizstāvja 2021. gada 15. jūlija tiesas sēdē paustais, ka ir notikusi saziņa starp /pers. B/ un liecinieci /pers. F/.

[6.1.6.4] Ievērojot minēto, kritiski vērtējama liecinieces tiesas sēdē izklāstītā notikumu gaita un /pers. F/ administratīvā pārkāpuma procesā un pirmstiesas kriminālprocesā sniegtajām liecībām ir piešķirama augstāka ticamības pakāpe. Liecinieces sniegtās liecības arī atbilst citu lieciniekuā – /pers. G/, /pers. H/ un /pers. D/ sniegtajām liecībām un savstarpēji tās papildina. No minēto personu tiesas sēdē sniegtajām ziņām nav konstatējama jebkāda liecinieces ietekmēšana. Minēto policijas darbinieku profesionalitāti apstiprināja arī liecinieks /pers. C/ 2022. gada 21. jūlija tiesas sēdē norādot, ka pēc tam, kad viņu aizturēja policijas darbinieki, viņu neviens neietekmēja, nepiespieda sniegt liecības. Viss bija mierīgi, bez jebkādas uzspiešanas. Uzdeva jautājumus, atbildēja. Nekāda ietekmēšana ar viltu, spaidiem, fizisku spēku nav bijusi. Savas liecības sniedza labprātīgi. Tāpat no lietas materiāliem nav konstatējams, ka lieciniece /pers. F/ administratīvā pārkāpuma procesā sniegtajos paskaidrojumos, pirmstiesas kriminālprocesā nopratināšanas protokolā pēc to izlasīšanas būtu norādījusi uz nesakritībām vai procesuāliem pārkāpumiem to sastādīšanas gaitā. Gluži pretēji ar savu parakstu ir apliecinājusi, ka tajos sniegtās ziņas ir patiesas. Vienlaikus tiesa nekonstatē, ka kriminālprocesa ietvaros līdz tiesas izmeklēšanai lieciniece /pers. F/ jebkādā veidā būtu sūdzējusies par policijas darbinieku rīcību viņas nopratināšanas laikā.

[7] Noziedzīgā nodarījuma kvalifikācija ir pilnīgas atbilstības konstatēšana starp nodarījuma faktiskajām pazīmēm un Krimināllikuma normā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm (sk. U. Krastiņš. Noziedzīgs nodarījums – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2000, 26. lpp., 27. lpp.). Tikai tajā gadījumā, ja noziedzīgā nodarījuma faktiskās pazīmes sakrīt ar konkrētā noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmēm, kas paredzēti Krimināllikumā, ir pamats atzīt, ka ir izdarīts noziedzīgs nodarījums un to pareizi kvalificēt. Tādējādi, lai pareizi kvalificētu konkrēto noziedzīgo nodarījumu, vispirms ir jānoskaidro šī noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, jo īpaši tie, kuriem ir nozīme noziedzīgā nodarījuma kvalificēšanā. Tās ir pazīmes, kas raksturo konkrētā noziedzīgā nodarījuma obligātos četrus elementus – noziedzīgā nodarījuma objektu, objektīvo pusi, subjektu un subjektīvo pusi (sk. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2013. gada 14. maija lēmums lietā Nr. SKK-39/2013).

[7.1] Par Krimināllikuma 221.^{6} panta pantā ietvertā noziedzīgā nodarījuma sastāva objektu ir jāuzskata tautsaimniecības intereses tabakas izstrādājumu (akcīzes preču) aprites sfērā. Noziedzīga nodarījuma priekšmets – nelegāli izgatavoti (ražoti) tabakas izstrādājumi, tabakas izstrādājumi kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām un aizliegti bezdūmu tabakas izstrādājumi (skat. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U. Krastiņš, V. Liholaja, D. Hamkova – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 265. lpp.).

No objektīvās puses apsūdzētajam inkriminētie noziedzīgie nodarījumi pēc Krimināllikuma 221.^{6} daļas raksturojas ar darbību – nelegāli izgatavotu (ražotu) vai tādu tabakas izstrādājumu, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumus, vai aizliegtu bezdūmu tabakas izstrādājumu realizāciju (formāls sastāvs). Savukārt no subjektīvās puses noziegums raksturojas ar tiešu nodomu, jo persona apzinās, ka veic nelegāli izgatavotu (ražotu) vai tādu tabakas izstrādājumu, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, izņemot normatīvajos aktos paredzētos gadījumus, vai aizliegtu bezdūmu tabakas izstrādājumu realizāciju, un vēlas to. Turklāt minēto tabakas izstrādājumu realizācija tiek veikta mantkārīgā nolūkā, proti, persona vēlas šādā veidā uzlabot savu vai citas personas materiālo stāvokli. Tādējādi ar komentējamo pantu netiek aptverti tādi realizācijas veidi kā uzdāvināšana, uzcienāšana vai nodošana bez atlīdzības (skat. Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII-XXV nodaļa). U. Krastiņš, V. Liholaja, D. Hamkova – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2023, 266.-267. lpp.).

[7.2] No sprieduma [6.1]-[6.1.6.4] punktos minētā secināms, ka /pers. B/ realizēja /pers. F/ tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, nelielā apmērā. Apsūdzētā arguments, ka viņš tabakas izstrādājumus iegādājies savām vajadzībām, neapstiprinās ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem. Turklāt apsūdzētā izvirzītā versija arī ir apšaubāma, ievērojot pie viņa izņemto cigarešu daudzumus (administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros izņemtas kopsummā 3800 cigaretes, kas atbilst 190 cigarešu paciņām, tajā skaitā, cigarešu markas "NZ" un "Pall Mall"), viņa ikmēneša ienākumus un, to, ka izņemtas dažādas cigarešu markas. Tāpat tiesa konstatē, ka izņemtas tika tikai neatvērtas cigarešu paciņas, kas rada šaubas par to, ka tās izmantojis pats /pers. B/. Tiesa secina, ka apsūdzētais /pers. B/, realizējot tabakas izstrādājumus nelielā apmērā, ir vēlējies uzlabot savu materiālo stāvokli, iegūstot papildus naudas līdzekļus, līdz ar to rīkojies mantkārīgā nolūkā.

[7.3] Tiesa, novērtējot iegūtās ziņas par faktiem pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz tiesas izmeklēšanā vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, novērtējusi pierādījumus kā pietiekamus, lai konstatētu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošos juridiski nozīmīgos faktus, noskaidrojusi apsūdzētās darbības, ņemot vērā, ka apsūdzētais ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, atzīst, ka ar krimināllietas materiāliem ir izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu un ir konstatējams, ka apsūdzētais 2020. gada 8. decembrī izdarīja noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 221.^{6}nbsp;panta.

[8] /pers. B/ 2021. gada 15. martā izdarīto noziedzīgo nodarījumu pierāda sekojošais.

[8.1] No /pers. C/ 2021. gada 15. marta administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 15550001182320 pie atbildības saucamās personas statusā sniegtajiem paskaidrojumiem, liecinieka /pers. C/ 2021. gada 15. marta nopratināšanas protokolā un 2022. gada 21. jūlija tiesas sēdē sniegtajām

liecībām izriet, ka viņš 2021. gada 15. martā pie /pers. B/ iegādājās cigaretes. Pēc tam pāri ielai pie veikala "/nosaukums/" viņu aizturēja policijas darbinieki. Vienu cigarešu paciņu iegādājās par 2,80 EUR. Paciņu viņam padeva pa durvīm. Iekšā kioskā negāja. Cigarešu paciņu ielika kabatā. Citur cigaretes nebija pircis.

[8.2] No liecinieka /pers. C/ 2021. gada 15. marta protokola par uzrādīšanu atpazīšanai izriet, ka /pers. C/ atpazina /pers. B/ kā personu, no kuras iegādājās cigaretes.

[8.3] No liecinieka /pers. G/ 2021. gada 15. marta ziņojuma, kopsakarā ar liecinieka /pers. G/ 2021. gada 16. marta nopratināšanas protokolā un 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka 2021. gada 15. martā tika veikti pasākumi nelegālo akcīzes preču aprites jomā Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētā. /adrese/, kioskā pamanīts /pers. B/, kurš agrāk nonācis policijas redzeslokā par pārkāpumiem nelegālo akcīzes preču aprites jomā. Plkst. 13.30 pie kioska pienāca /pers. C/, kurš no apsūdzētā iegādājās tabakas izstrādājumus. Pienākot pie vīrieša, stādoties priekšā, kā policijas darbinieki, palūdza uzrādīt, kas atrodas pie vīrieša jakas kabatā. Kabatā atradās cigaretes "NZ", bez Latvijas Republikas akcīzes markām – 1 paciņa (20 cigaretes).

[8.4] No liecinieka /pers. H/ 2021. gada 16. marta nopratināšanas protokolā un 2021. gada 28. septembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka viņš kopā ar /pers. G/ veica pasākumus, kas saistīti ar nelegālo akcīzes preču apriti. Tika pamanīts, ka pie kioska, kur atradās /pers. B/ pienāca nenoskaidrots vīrietis, kurš tur atradās dažas sekundes. Pēc apmeklējuma vīrietis kaut ko ielika savas virsjakas kabatā – priekšmetu kas līdzīgs cigarešu paciņai, pēc kā devās prom. Tika nolemts pārbaudīt vīrieti, kurš devās prom no kioska. Pēc lūguma vīrietis no virsjakas kabatas labprātīgi izņēma 1 cigarešu paciņu "NZ" bez Latvijas Republikas akcīzes markām.

[8.5] No 2021. gada 15. marta mantu un dokumentu izņemšanas protokola un 2021. gada 15. marta apskates protokola administratīvā pārkāpuma lietas Nr. 15550000822421 ietvaros izriet, ka tika izņemta un apskatīta cigarešu paciņa "NZ", kurā iekšā ir 20 cigaretes.

[8.6] No sprieduma [8.1]-[8.5] punktos minētā secināms, ka /pers. B/ realizēja /pers. C/ tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, nelielā apmērā. Apsūdzētā arguments, ka viņš tabakas izstrādājumus iegādājies savām vajadzībām, neapstiprinās ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem. Turklāt apsūdzētā izvirzītā versija arī ir apšaubāma, ievērojot pie viņa izņemto cigarešu daudzumus (administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros izņemtas kopsummā 3800 cigaretes, kas atbilst 190 cigarešu paciņām, tajā skaitā, cigarešu markas "NZ" un "Pall Mall"), viņa ikmēneša ienākumus un, to, ka izņemtas dažādas cigarešu markas. Tāpat tiesa konstatē, ka izņemtas tika tikai neatvērtas cigarešu paciņas, kas rada šaubas par to, ka tās izmantojis pats /pers. B/. Tiesa secina, ka apsūdzētais /pers. B/, realizējot tabakas izstrādājumus nelielā apmērā, ir vēlējies uzlabot savu materiālo stāvokli, iegūstot papildus naudas līdzekļus, līdz ar to rīkojies mantkārīgā nolūkā.

[9] Tiesa, novērtējot iegūtās ziņas par faktiem pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz tiesas izmeklēšanā vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, novērtējusi pierādījumus kā pietiekamus, lai konstatētu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošos juridiski nozīmīgos faktus, noskaidrojusi apsūdzētās darbības, ņemot vērā, ka apsūdzētais ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, atzīst, ka ar krimināllietas materiāliem ir izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu un ir konstatējams, ka apsūdzētais 2021. gada 15. martā izdarīja noziedzīgo nodarījumu pēc Krimināllikuma 221.^{6} panta.

[10] /pers. B/ 2021. gada 17. martā izdarīto noziedzīgo nodarījumu pierāda sekojošais.

[10.1] No liecinieka /pers. E/ 2021. gada 17. marta nopratināšanas protokolā esošajām ziņām, kuras saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501. panta 4. punktu tika nolasītas tiesas sēdē, izriet, ka /pers. E/ 2021. gada 17. martā devās uz kiosku, kas ir dzeltenā krāsā un, kas atrodas /pers. A/ pretī vecajam "/Nosaukums/" veikalam /atrašanās vieta/. Kioskā vienu paciņu cigarešu varēja iegādāties par 2,80 EUR. Kioskā viņš iegādājās cigaretes no /pers. B/, kura uzvārdu nezina. Par viņu zināja visi tuvumā dzīvojošie, proti, zināja, ka var iegādāties cigaretes. Ap pusdienlaiku, precīzu laiku neatcerējās, viņš aizgāja uz minēto kiosku, pieklauvēja pie kioska durvīm. Durvis atvēra /pers. B/, kuram liecinieks teica, ka viņam vajag cigaretes. Viņš no kioska, tieši no kurienes neredzēja, paņēma vienu paciņu cigarešu "PALL MALL" un iedeva viņam. /pers. E/ savukārt iedeva 2,80 EUR skaidrā naudā, pēc kā viņš aizgāja.

[10.2] No liecinieka /pers. E/ 2021. gada 17. marta protokola par uzrādīšanu atpazīšanai izriet, ka /pers. B/ atpazina kā vīrieti, kurš pārdeva viņam cigaretes.

[10.3] No liecinieka /pers. I/ 2021. gada 17. marta ziņojuma, liecinieka /pers. I/ 2021. gada 26. marta nopratināšanas protokolā esošajām ziņām, kuras saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 502. panta 2. punktu tika nolasītas tiesas sēdē un kuras /pers. I/ apstiprināja, izriet, ka 2021. gada 17. martā kopā ar /pers. J/ veica pasākumus, kas saistīti ar nelegālo akcīzes preču apriti, kas notiek /vietas nosaukums/. Atradās dienesta automašīnā drošā attālumā no adreses /adrese A/. Minētajā adresē atrodas dzeltenas krāsa kiosks bez izkārtnes ar vienām ieejas durvīm, kur tika pamanīts /pers. B/, kas jau agrāk bija nonācis policijas redzeslokā par pārkāpumiem, kas saistīti ar nelegālo akcīzes preču apriti. Ap plkst. 12.20 pamanīja, ka pie kioska pienāca vīrietis. Pēc kioska apmeklējuma vīrietis kaut ko ielika savas virsjakas kabatā un devās prom. Priekšmets, ko ielika jakas kabatā, bija līdzīgs cigarešu paciņai. Pēc viņu lūguma vīrietis no virsjakas kabatas izņēma 1 cigarešu paciņu "PALL MALL" bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pēc kā tika noskaidrota vīrieša personība.

[10.4] No liecinieka /pers. J/ 2021. gada 26. martā pirmstiesas procesā un 2021. gada 14. decembra tiesas sēdē sniegtajām liecībām izriet, ka apsūdzēto /pers. B/ bija redzējis izejam no kioska un ieejam atpakaļ iekšā. Redzēja kā /pers. B/ iedod cigaretes /pers. E/. /pers. B/ stāvēja pie pusatvērtām durvīm, pie viņa piegāja /pers. E/, viņš iegādājās cigaretes, ielika kabatā un devās prom. Kioskā viņš neiegāja. Pēc tam /pers. E/ devās uz /vietas nosaukums/ pusi, policijas darbinieki piegāja klāt un stādījās priekšā un palūdza personai pateikt, kas ir kabatā. /pers. E/ parādīja, ka viņam ir cigarešu paciņa, ko tikko iegādājās pie dzeltenā kioska.

[10.5] No /pers. I/ 2021. gada 17. marta ziņojuma pielikumā esošajām cigarešu paciņas fotogrāfijām, kā arī 2021. gada 17. marta mantu un dokumentu izņemšanas protokola un 2021. gada 17. marta apskates protokola administratīvā pārkāpuma lietas Nr. 15550000822521 ietvaros izriet, ka pie /pers. E/ tika izņemta cigarešu paciņa "PALL MALL", bez Latvijas Republikas akcīzes markām (20 cigaretes).

[10.6] No sprieduma [10.1]-[10.5] punktos minētā secināms, ka /pers. B/ realizēja /pers. E/ tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, nelielā apmērā. Apsūdzētā arguments, ka viņš tabakas izstrādājumus iegādājies savām vajadzībām, neapstiprinās ar citiem lietā esošajiem pierādījumiem. Turklāt apsūdzētā izvirzītā versija arī ir apšaubāma, ievērojot pie viņa izņemto cigarešu daudzumus (administratīvā pārkāpuma procesa ietvaros izņemtas kopsummā 3800 cigaretes, kas atbilst 190 cigarešu paciņām, tajā skaitā, cigarešu markas "NZ" un "Pall Mall"), viņa ikmēneša ienākumus un, to, ka izņemtas dažādas cigarešu markas. Tāpat tiesa konstatē, ka izņemtas tika tikai neatvērtas cigarešu paciņas, kas rada šaubas par to, ka tās izmantojis pats /pers. B/. Tiesa secina, ka apsūdzētais /pers. B/, realizējot tabakas izstrādājumus nelielā apmērā, ir vēlējies uzlabot savu materiālo stāvokli, iegūstot papildus naudas līdzekļus, līdz ar to rīkojies mantkārīgā nolūkā.

[11] Tiesa, novērtējot iegūtās ziņas par faktiem pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatojas uz tiesas izmeklēšanā vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, novērtējusi pierādījumus kā pietiekamus, lai konstatētu pierādīšanas priekšmetā ietilpstošos juridiski nozīmīgos faktus, noskaidrojusi apsūdzētās darbības, ņemot vērā, ka apsūdzētais ir noziedzīgā nodarījuma subjekts, atzīst, ka ar krimināllietas materiāliem ir izslēgtas jebkādas saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu un ir konstatējams, ka apsūdzētais 2021. gada 17. martā izdarīja noziedzīgo nodarījumu pēc

Krimināllikuma 221.^{6} panta.

[12] Tiesai nerodas saprātīgas šaubas par to, ka /pers. B/ realizēja /pers. F/, /pers. C/ un /pers. E/ tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, nelielā apmērā. Tiesa atzīst, ka liecinieku /pers. G/, /pers. H/, /pers. D/, /pers. C/, /pers. E/, /pers. J/ un /pers. I/ pirmstiesas procesā un tiesas sēdēs sniegtās liecības vērtējamas kā konsekventas, ticamas un savstarpēji papildinošas, tās nav pretrunīgas, attiecināmas un pieļaujams izskatāmajā lietā, bez tam, lietas materiāli nesatur ziņas par to, ka lieciniekiem būtu iemesls apmelot apsūdzēto. Tiesai ir pamats apšaubīt aizstāvības izvirzīto versiju par iespējamo konspirāciju, kas vērsta pret apsūdzēto, ņemot vērā iesaistīto personu skaitu un to, ka šīm personām ar apsūdzēto nav savstarpēji citas saistības.

[13] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta otrās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

[14] Saskaņā ar Krimināllikuma 7. panta trešo daļu /pers. B/ izdarītie noziedzīgie nodarījumi pēc Krimināllikuma 221.^{6} panta klasificējami kā mazāk smagi noziegumi.

[15] No apsūdzību faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais /pers. B/ mantkārīgā nolūkā realizēja (pārdeva) nelielā apmērā tabakas izstrādājumus, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām 2020. gada 8. decembrī, 2021. gada 15. martā un 2021. gada 17. martā.

[16] Iztiesāšanas laikā, noskaidrojot apsūdzētā /pers. B/ personu raksturojošos datus, tiesa konstatē, ka apsūdzētais ir agrāk sodīts, sodāmība dzēsta. Pēdējo piecu gadu laikā ir otrās grupas invalīds, akroskleroze kājām uz 90%, pasliktinās redze un kopējais veselības stāvoklis, ir precējies, nav apgādājamo, ikmēneša ienākumi nedaudz virs 300 EUR mēnesī, ir trūcīgās personas statuss, Latvijas Republikas pilsonis, pašnodarbināta persona. Tāpat tiesa konstatē, ka apsūdzētais agrāk 13 reizes saukts pie administratīvās atbildības pēc Administratīvo pārkāpumu kodeksa 169. ^{3}nbsp;panta par ar akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpšanu. /pers. B/ šobrīd ir iesaistīts sešos kriminālprocesos kā persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, visi kriminālprocesi kvalificēti pēc Krimināllikuma 221.^{6} panta.

[17] Par Krimināllikuma 221.^{6} pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību, vai ar sabiedrisko darbu, vai ar naudas sodu.

[17.1] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par kriminālpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

[17.2] Lemjot jautājumu par atbilstoša kriminālsoda piemērošanu apsūdzētajam pēc Krimināllikuma 180. panta pirmās daļas, ievērojot Krimināllikuma 46. panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, sabiedrības drošības nolūkos, tiesa atzīst, ka apsūdzētajam par izdarīto noziegumu ir nosakāms tikai un vienīgi brīvības atņemšanas sods, atbilstoši apsūdzētā personībai, noziedzīgā nodarījuma raksturam, ar noziegumu apdraudēto interešu nozīmīgumam.

[17.3] Saskaņā ar Krimināllikuma 40. panta trešo daļu sabiedriskais darbs nav piemērojams personām, kuras fizisku vai psihisku traucējumu dēļ to nespēj veikt.

Ievērojot to, ka /pers. B/ ir piešķirta otrās grupas invaliditāte, kā arī ņemot vērā viņa veselības stāvokli, tiesa secina, ka sabiedriskā darba piemērošana nav iespējama. Savukārt, ievērojot to, ka apsūdzētajam ir piešķirts trūcīgās ģimenes statuss, konstatējams, ka naudas soda piemērošana apsūdzētajam nav iespējama.

[17.4] Tiesa uzskata, ka reāls brīvības atņemšanas sods šajā gadījumā pildīs arī savu preventīvo funkciju – panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tādēļ, lai aizsargātu ikviena drošību un novērstu analogu pārkāpumu nākotnē, kā arī, lai tiktu ievērots vispārējās un ģenerālās prevencijas princips, tiesas ieskatā, ir svarīgi, lai vainīgais tiktu atbilstoši sodīts par izdarīto noziedzīgo nodarījumu ar panta sankcijā paredzēto sodu – brīvības atņemšanas veidā, jo soda individualizācija ir cieši saistīta arī ar likumības principa ievērošanu, kas izpaužas gan pareizā noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijā, gan taisnīga soda noteikšanā, vadoties no soda noteikšanas vispārīgajiem principiem. Krimināllikuma 221.^{6} panta sankcijā ietverto brīvības atņemšanas alternatīvo soda veidu noteikšana nesasniegs soda mērķi, ņemot vērā apsūdzētā personību.

Tiesa neatstāj bez ievērības faktu, ka apsūdzētais laika periodā no 2006. gada 11. janvāra līdz 2020. gada 4. februārim ir 13 reizes saukts pie administratīvās atbildības par ar akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpšanu, par ko sodīts ar naudas sodiem, no kuriem daudzi joprojām nav apmaksāti, kā arī pēc personas saukšanas pie kriminālatbildības 2021. gada 28. decembrī par tabakas izstrādājumu realizāciju nelielā apmērā, /pers. B/ ir turpinājis realizēt tabakas izstrādājumus, kā arī ir iesaistīts kā persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību piecos jaunos kriminālprocesos saistībā ar tabakas izstrādājumu realizāciju. Līdz ar to konstatējams, ka likumpārkāpumus apsūdzētais izdara ar zināmu regularitāti, no to izdarīšanas viņš nevar atturēties.

Minētie apstākļi dod tiesai pamatotu secinājumu, ka apsūdzētais /pers. B/ nav izpratis savu prettiesisko darbību nepieļaujamību, nespēj iekļauties sabiedrībā, neizdarot jaunus likumpārkāpumus, ir ar zemu subjektīvās uzvedības kontroles līmeni, kas dzīvo pēc personiskā labuma principa noteikumiem, un savus sociālos aspektus un intereses tendenciozi risina ar prettiesiskām darbībām, neņemot vērā sabiedrībā pastāvošās tiesību normas un sabiedrības intereses kopumā.

[18] Saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta trešās daļas prasībā, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47., 48. pantu tiesa nevienā no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem nekonstatē /pers. B/ atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[19] Tā kā apsūdzētajam /pers. B/ Krimināllikuma 221.^{6} pantā paredzēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā nav konstatēti atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, tiesa, ņemot vērā soda noteikšanas vispārīgos principus secina, ka apsūdzētajam /pers. B/ par katru no izdarītajiem noziegumiem pēc Krimināllikuma 221.^{6} ir nosakāms inkriminētā panta sankcijā paredzētais sods brīvības atņemšanas veidā, nosakot to starp sankcijā paredzēto minimālo un vidējo brīvības atņemšanas soda robežu, pietuvinot to tuvāk minimālajai robežai, uz 2 mēnešiem, ar mērķi – veicināt apsūdzētā atbildību resocializācijas pasākumu īstenošanā un soda efektivitātes kritēriju sasniegšanā.

[20] Judikatūrā nostiprināta atziņa, ka, lemjot par iespēju notiesāt personu nosacīti, ir jāievēro krimināsoda mērķi. Proti, ir jāizvērtē, kā konkrētās krimināltiesiskās represijas piemērošana sekmēs taisnīguma atjaunošanu, noziedzīgu nodarījumu recidīvu novēršanu, aizsargās sabiedrisko drošību, atturēs citu personu no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas, sekmēs notiesāto personu resocializāciju. Jāievēro ne tikai vainīgā personību raksturojošie dati, bet arī fakti, kas saistīti ar noziedzīgu nodarījumu (noziedzīgu nodarījumu smagums, izdarīto noziedzīgo nodarījumu skaits, nodarītais kaitējums utt.). Turklāt tiesai pēc visu šo minēto apstākļu izvērtēšanas ir jārodas pārliecībai, ka, sodu neizciešot, vainīgais turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus (Augstākās tiesas 2018. gada 8. augusta lēmums lietā Nr. SKK-434/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0808.11087170715.4.L)).

Lai gan apsūdzētā sodāmība noziegumu izdarīšanas brīdī bija dzēsta un tā neveido atbildību pastiprinošu apstākli, tomēr šis fakts nav ignorējams,

nosakot apsūdzētajam sodu. Kā personu raksturojošam faktam tam ir liela nozīme, it īpaši izlemjot, vai ir pamats piemērot Krimināllikuma 55. panta noteikumus, kad jāmotivē pārliecība, ka persona likumpārkāpumus turpmāk neizdarīs. Kā jau iepriekš konstatēts sprieduma [16] un [17.4] punktā, apsūdzētais 13 reizes saukts pie administratīvās atbildības par ar akcīzes nodokli apliekamo preču aprites noteikumu pārkāpšanu, par ko sodīts ar naudas sodiem, no kuriem daudzi joprojām nav apmaksāti, kā arī pēc personas saukšanas pie krimināltatbildības 2021. gada 28. decembrī par tabakas izstrādājumu realizāciju nelielā apmērā, apsūdzētais ir turpinājis realizēt tabakas izstrādājumus, kā arī ir iesaistīts kā persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību piecos jaunos kriminālprocesos saistībā ar tabakas izstrādājumu realizāciju. Vērtējot izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, secināms, ka /pers. B/ ir izdarījis trīs mazāk smagus noziedzīgus nodarījumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesai nav radusies pārliecība, ka /pers. B/, sodu neizciešot, turpmāk neizdarīs likumpārkāpumus, tādējādi attiecībā pret apsūdzēto nav piemērojama nosacīta notiesāšana.

[21] Krimināllikuma 50. panta pirmā daļa noteic, ja persona izdarījusi vairākus patstāvīgus noziedzīgus nodarījumus, tiesa, taisot spriedumu, nosaka sodu atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu, savukārt saskaņā ar minētā panta otrās daļas nosacījumiem, ja visi noziedzīgie nodarījumi, kas veido noziedzīgu nodarījumu kopību, ir krimināpārkāpumi vai mazāk smagi noziegumi, galīgais sods nosakāms, ietverot vieglāko sodu smagākajā vai arī pilnīgi vai daļēji saskaitot piespriestos sodus. Šādā gadījumā kopējais soda apmērs vai laiks drīkst pārsniegt maksimālo soda apmēru vai laiku, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem, bet ne vairāk kā par pusi no maksimālā soda apmēra vai laika, kāds paredzēts par smagāko no izdarītajiem noziedzīgajiem nodarījumiem.

[21.1] Tiesa ņem vērā Augstākās tiesas rekomendāciju, ka, nosakot sodu par vairākiem noziedzīgiem nodarījumiem, vispārējos gadījumos vajadzētu piemērot piespriesto sodu daļēju saskaitīšanu. Savukārt galīgā soda noteikšana, ietverot vieglāko sodu smagākajā, kā arī pilnīgi saskaitot piespriestos sodus, var tikt piemērota īpašos gadījumos (apgabaltiesu kā pirmās instances tiesas un Augstākās tiesas Krimināllietu tiesu palātas kā apelācijas instances tiesas sodu piemērošanas prakse, apstiprināta ar Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta un Krimināllietu tiesu palātas tiesnešu kopsapulces 2008. gada 1. jūlija lēmumu).

[21.2] Ņemot vērā apsūdzētā personību, izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturu, nekonstatējot īpašus apstākļus, kas atļautu pilnībā saskaitīt piespriestos sodus, ievērojot soda noteikšanas vispārīgos principus, kā arī ņemot vērā iepriekš minēto rekomendāciju, tiesa atzīst, ka Krimināllikuma 35. pantā definētā preventīvā soda mērķa sasniegšanas nolūkā /pers. B/ galīgais sods nosakāms, piemērojot daļēju soda saskaitīšanas principu, tādējādi sekmējot apsūdzētā tiesisko uzvedību un jaunu noziedzīgu nodarījumu novēršanu – brīvības atņemšana uz 5 mēnešiem.

[22] Krimināllietas ietvaros apsūdzētais /pers. B/ aizturēts no 2023. gada 8. decembra plkst. 12.20 līdz 2020. gada 8. decembra plkst. 14.40 (viena diena), kas saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu ieskaitāms apsūdzētā soda termiņā.

[23] Kriminālprocesa ietvaros /pers. B/ piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā.

Kriminālprocesa likuma 249. panta pirmā daļa noteic, ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot apsūdzētā personību, konkrēto noziedzīgo nodarījumu veidu un raksturu, kā arī to, ka apsūdzētais /pers. B/ tiek atzīts par vainīgu trīs mazāk smagu noziegumu izdarīšanā, tiesa atzīst, ka sprieduma izpildes nolūkā līdz sprieduma spēkā stāšanās brīdim atstājams negrozīts /pers. B/ piemērotais drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā.

[24] Saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11} panta pirmo, 1.^{1} un ceturto daļu noziedzīgi iegūta manta ir jebkāds ekonomisks labums, kas personas īpašumā vai valdījumā tieši vai netieši nonācis noziedzīga nodarījuma izdarīšanas rezultātā. Netieši noziedzīgi iegūta manta ir jebkāds ekonomisks labums, kas personas īpašumā vai valdījumā nonācis tieši noziedzīgi iegūtas mantas tālākas izmantošanas rezultātā, tai skaitā atkārtotas ieguldīšanas vai pārveidošanas rezultātā, vai līdzekļi, kurus persona ieguvusi no šādas mantas realizācijas, kā arī gūtie augļi un peļņa. Noziedzīgi iegūtu mantu konfiscē, ja tā nav jāatdod īpašniekam vai likumīgam valdītājam.

[24.1] Ar 2020. gada 15. decembra lēmumu nolemts uzlikt arestu /pers. B/ personas kratīšanas laikā 2020. gada 8. decembrī atrastajai un izņemtajai naudai 63,01 EUR apmērā. Ievērojot to, ka tajā laikā /pers. B/ ienākumu apjoms bija aptuveni 116 EUR mēnesī, kā arī /pers. B/ nebija citu oficiālu ienākumu, konstatējams, ka arestētie naudas līdzekļi nav samērīgi ar /pers. B/ ienākumiem. Turklāt, /pers. B/ iesniegtie dokumenti par naudas izcelsmi ir datēti ar 2021. gada 4. janvāri, kas jau ir pēc naudas līdzekļu izņemšanas un aresta uzlikšanas, līdz ar ko nepierāda konkrēto naudas līdzekļu likumīgo izcelsi.

Ievērojot paša /pers. B/ liecināto, ka viena bloka cena ir apmēram 26 EUR, un ņemot vērā to, ka /pers. B/ tika izņemtas 13 cigarešu paciņas, kuru iegādei /pers. B/ bija jāiztērē līdzekļi, tiesa secina, ka apsūdzētā rīcībā nevarēja būt likumīgā ceļā iegūti šādi naudas līdzekļi, bet varēja rasties no tabakas izstrādājumu, kuri nav marķēti ar Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, pārdošanas.

[24.2] Ievērojot, ka arestētie naudas līdzekļi 63,01 EUR apmērā, nav samērīgi ar /pers. B/ ienākumiem, kā arī /pers. B/ ir izdarījis noziedzīgus nodarījumus, kas vērsti uz materiāla labuma gūšanu, proti, vairākkārt ir realizējis tabakas izstrādājumus bez Latvijas Republikas akcīzes nodokļa markām, un minētie naudas līdzekļi nav jāatdod to īpašniekam, tad saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11} panta ceturto daļu un Kriminālprocesa likuma 358. panta pirmo daļu /pers. B/ personas kratīšanā izņemtie un arestētie naudas līdzekļi 63,01 EUR apmērā ir atzīstami par noziedzīgi iegūtiem un ieskaitāmi Latvijas Republikas valsts budžetā.

Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas nodrošināšanai līdz sprieduma daļā par naudas līdzekļu konfiskāciju izpildei ir saglabājams ar 2020. gada 15. decembra lēmumu uzliktais arests /pers. B/ kratīšanas laikā atrastajai un izņemtajai mantai, proti, naudas līdzekļiem 63,01 EUR apmērā, kas glabājas Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā.

[25] Apsūdzētā/pers. B/ aizstāvībai pirmstiesas procesā un pirmās instances tiesā tika nodrošināti zvērināti advokāti Monvīds Dragons un Kārlis Ielejs, kuriem saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84. pantu un Ministru kabineta 2009. gada 22. decembra noteikumiem Nr. 1493 "Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksu kārtību", kopumā no valsts līdzekļiem izmaksājami 176,30 euro.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 367. panta pirmās daļas 4. punktu, 368. panta pirmo daļu, Kriminālprocesa likuma 368. panta ceturto daļu procesuālos izdevumus sedz no valsts līdzekļiem, ja persona, no kuras tie piedzenami, ir maznodrošināta vai trūcīga. Tiesa var atbrīvot notiesāto no procesuālo izdevumu piedziņas pilnībā vai daļēji arī citos gadījumos, ja piedziņa var būtiski ietekmēt to personu mantisko stāvokli, kuras atrodas notiesātā apgādībā.

Ievērojot to, ka apsūdzētajam ir trūcīgās personas statuss, viņa ikmēneša ienākumi ir nedaudz virs 300 EUR mēnesī, tiesa secina, ka procesuālo izdevumu piedziņa var būtiski ietekmēt viņa mantisko stāvokli, tāpēc apsūdzētais no procesuālu izdevumu piedziņas ir atbrīvojams.

[26] Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240. pantu, izlemjot jautājumu par lietiskajiem pierādījumiem, tiesa atzīst, ka lietiskie pierādījumi: 8 cigarešu paciņas "PALL MALL", kas iepakotas polimateriāla iepakojumā un aizzīmogotas ar drošības uzlīmi Nr. H170564023 un kas glabājas pie kriminālprocesa materiāliem, – iznīcināmi pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 520. pantu tiesa

nosprieda

atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 221.^{6} pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas izdarīts 2020. gada 8. decembrī, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 221.^{6} pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas izdarīts 2021. gada 15. martā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

atzīt /pers. B/ par vainīgu Krimināllikuma 221.^{6} pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, kas izdarīts 2021. gada 17. martā, un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 (diviem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50. panta pirmo un otro daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, /pers. B/ noteikt galīgo sodu pēc noziedzīgu nodarījumu kopības – brīvības atņemšana uz 5 (pieciem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52. panta piekto daļu /pers. B/ soda termiņā ieskaitīt aizturēšanas laiku no 2020. gada 8. decembra plkst. 12.20 līdz 2020. gada 8. decembra plkst. 14.40 (viena diena).

/pers. B/ piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā, atstāt negrozītu līdz sprieduma spēkā stāšanās dienai.

Saskaņā ar Krimināllikuma 70.^{11} panta pirmo un ceturto daļu /pers. B/ izņemtos naudas līdzekļus 63,01 *euro* (sešdesmit trīs euro, 01 cents) atzīt par noziedzīgi iegūtu mantu.

Konfiscēt valsts labā /pers. B/ izņemtos Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā Nr. LV77TREL81400440000B ieskaitītos naudas līdzekļus 63,01 *euro* (sešdesmit trīs euro, 1 cents) apmērā un ieskaitīt tos norēķinu kontā Nr. LV73TREL1060001216900, saņēmēja banka: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, BIC kods: TRELLV22, kā iemaksas mērķi norādot – noziedzīgi iegūta manta krimināllietā Nr. 11095196320.

Noziedzīgi iegūtas mantas konfiskācijas nodrošināšanai saglabāt ar 2020. gada 17. decembra lēmumu uzlikto arestu /pers. B/ naudas līdzekļiem 63,01 *euro* (sešdesmit trīs euro, 1 cents), kas saskaņā ar 2020. gada 17. decembra lēmumu par arestētās mantas nodošanu glabāšanā glabājas Valsts policijas deponēto līdzekļu kontā, līdz sprieduma daļā par naudas līdzekļu konfiskāciju izpildei.

Atbrīvot /pers. B/ no procesuālu izdevumu 176,30 *euro* (viens simts septiņdesmit seši euro, 30 centi) samaksas par advokātu darbu un segt tos no valsts līdzekļiem.

Lietiskos pierādījumus – 8 cigarešu paciņas "Pall Mall", kas iepakotas polimērmateriāla iepakojumā un aizzīmogotas ar drošības uzlīmi Nr. H170564023 un kas glabājas pie kriminālprocesa materiāliem, – iznīcināt pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Pilnu spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no tā pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā (Mazā Nometņu iela 39, Rīga, LV-1002).

Pilns spriedums pieejams no 2023. gada 7. jūlija.

Tiesnesis E. Ernstsons